

OÜ EKT Ecobio keskkonnaloa taotluse avalik koosolek

Kuupäev: 30.08.2022

Algus: kell 15.00 Lõpp: kell 16.30

Koht: Microsoft Teams

Osalejad:

- Meelis Mägi – Keskkonnaamet
- Dagmar Undrits – Keskkonnaamet
- Mihkel Toom – Keskkonnaamet
- Marian Leomar – kohalik elanik
- Priit Leomar – Haljava Külaselts
- Maigi Päären – Haljava külavanem
- Erki Tammleht – kohalik elanik
- Liisi Virgebau – kohalik elanik
- Kadri Taalmann – kohalik elanik
- Mailis Ental – Jõelähtme Vallavalitsus
- Riina Vaht – Jõelähtme Vallavalitsuse konsultant
- Kerli Leetsaar – OÜ Severitas
- Kalle Grents – OÜ EKT Ecobio
- Helen Sõmerik – OÜ EKT Ecobio

OÜ EKT Ecobio sissejuhatus: Kirjeldatakse digestaadi valmistamise protsessi ja selgitatakse miks on vaja rajada vedelväetisehoidla. Räägitakse üle laguuni ehituslik pool ning kuidas laguuni täitma ja tühjendama hakatakse.

Küsimused-vastused

Küsimus (Haljava Külaselts) – Milline saab olema laguuni kattev koorik ja kuidas tagatakse, et laguun oleks kaetud ka keskelt?

Vastus (OÜ EKT Ecobio) – Koorik on põhust. Koorikuga katmise eest vastutab OÜ EKT Ecobio aga põhu laotab koostööpartner.

Küsimus (Haljava Külaselts) – Kuidas tagatakse põhuga katmine laguuni keskelt?

Vastus (OÜ EKT Ecobio) – Peame täpsustama koostööpartneriga. Tagasiside antakse läbi Keskkonnaameti.

Küsimus (Haljava Külaselts) – Mure lekete kohta. Kui laguunis peaks leke tekkima talvel, mis siis saab?

Vastus (OÜ EKT Ecobio) – Sellisel juhul viiakse digestaat teistesse hoiustamispaikadesse, põllule talvel ladustada ei tohi.

Küsimus (Haljava Külaselts) – Kus teised hoiustamiskohad asuvad, mõistame, et neid kohti on EKT Ecobiol veelgi?

Vastus (OÜ EKT Ecobio) – Koostöö läbirääkimised käivad Loo linnufarmiga ja OÜ Haljava farmiga.

Küsimus (kohalik elanik) – Haljava lauda taha ehitati just uus suurem laguun, kas nüüd ehitatakse juurde veel üks 10 000 m³ laguun? Esimene laguun juba täitub lägaga.

Vastus (OÜ EKT Ecobio) – Jah, ehitatakse kõrvale uus hoidla, kuid see ei hakka täituma lägaga vaid vedelväetisega (digestaadiga).

Küsimus (kohalik elanik) – Kas tootmisprotsessis kasutatakse läga, vähemalt selles faasis, mis puudutab põllule minekut?

Vastus (OÜ EKT Ecobio) – Lägaga segunemist ei toimu, ainult hädaolukorras.

Küsimus (kohalik elanik) – Kuidas on olukord lõhnaga? Kas lõhnahäiring tekib siis, kui vedelväetist hakatakse põllule laotama?

Vastus (OÜ EKT Ecobio) – OÜ Severitas on teinud lõhnauuringud ja lõhnahäiring levib vähesel määral üle laguuni servade. Lõhnahäiring on inimesele minimaalne. Vedelväetise lõhn on kordades väiksem kui lägal. Selleks hetkeks on kääritusprotsess jõudnud lõpuni ja haisu enam ei levi.

Küsimus (Haljava külavanem) – Te (OÜ EKT Ecobio) ütlesite, et kui digestaadihoidlaga midagi juhtub, siis pumbatakse see ümber OÜ Haljava lägahoidlase. Ma saan aru, et lägahoidlat suurendatakse sellepärast, et see ei mahutanud 8 kuu nõutud kogust ära. Kas see on välja arvatud, et avarii korral mahub digestaadi hoidlas olev digestaat lägahoidlasse ära?

Vastus (OÜ EKT Ecobio) – Ei olegi planeeritud, et kõik peab sinna ära mahtuma. Kõrval olev lägahoidla on varuvariant ja ainult sel juhul, kui seal on ruumi. Kui ruumi ei ole, siis tuleb kaugemale vedada, teistesse hoidlatesse. Kui laguunid on korralikult ehitatud ja projektipäraselt, siis ei tohiks nendega midagi juhtuda, aga riskideks tuleb valmis olla.

Küsimus (Haljava külavanem) – Kuhu põldudele on plaanis digestaati viima hakata?

Vastus (OÜ EKT Ecobio) – Täpset vastust anda ei oska. See on kokkulepe koostööpartneriga. Digestaadist jagub maksimaalselt 700 hektarile.

Küsimus (Haljava külavanem) – Küsimus lõhnateemadel, varem mainisite, et näiteks sõnnikul on 100 lõhnaühikut siis see võrdub digestaadi puhul umbes 20 lõhnaühikuga, et kui

arvutustulemuse vaadata, siis seal oli eriheite koefitsient vastupidine – sõnnik 3 ühikut ja digestaat 3,2 ühikut.

Vastus (OÜ EKT Ecobio) – Minu näide oli protsentides. Palume Kerlil (OÜ Severitas) täpsustada.

Vastus (OÜ Severitas) – Protsendid tulenevadki sellest, et kääritamise käigus peaks lõhnaaine 80% vähem lenduma. Koefitsiendid ja eriheidet on võetud vastavalt olemasolevatele materjalidele. Alustuseks peab kasutama Eesti seadustes ja määrustes kasutatavaid numbreid. Biojäätmetele on lõhnamääruses number olemas (3,2 ühikut) ja seda on ka kasutatud. Sõnnikule ei ole Eestis lõhnaühikuid määratud, kasutasime oma töös viidatud dokumendist saadud eriheitmeid. Sõnnikuhoidla on kaetud, et sellevõrra väheneb eriheide ja kääritusjäähoidla puhul on heide vähenenud kääritusprotsendi võrra + katmise võrra. Ehk eriheidet on lõpuks sõnnikuhoidlal 2,1 ja digestaadihoidlal 0,128 ühikut.

Küsimus (kohalik elanik) – Küsimus Keskkonnaametile, Haljava elanike suur mure on just koosmõju. Kuna sõnnikuhoidla aina suureneb, siis kas Keskkonnametil on plaanis OÜ Haljavalt nõuda ka õhusaasteluba ja kas tulevad ka kahe laguuni koosmõju arvutused?

Vastus (Keskkonnaamet) – Koosmõju arvutused on tehtud ja leitavad taotluse materjalide juurest. OÜ Haljava juures on käinud Keskkonnaamet kontrollis ja edastanud teate, et on vaja taotleda õhusaasteluba.

Küsimus (kohalik elanik) – Kui luba väljastatakse Ecobiote, siis kas seal defineeritakse konkreetselt, et ladustatav väetis on digestaat, et midagi muud nad seal hoida ei tohi.

Vastus (Keskkonnaamet) – Vastavalt esitatud taotlusele midagi muud ladustama ei tohi hakata.

Küsimus (Haljava Vallavalitsus) – Esitasime eelmisel nädala kirja, kus tõime välja eriheidet puudutava osa. Jäi arusaamatuks kuidas saab olla sõnnikuhoidla eriheide väiksem kui digestaadihoidlal. Tõime näited teiste biogaasijaamade heiteallikate näol. Kus oli eriheiteks võetud kas 5,6 või 7 ühikut. Palusime Keskkonnametil asjad üle vaadata, kas olete jõudnud seda teha?

Vastus (OÜ Severitas) – Seasõnnikuhoidlal on eriheide 7, OÜ Haljava sõnnikuhoildas hoitakse veiste sõnnikut, mille eriheide on 3.

Küsimus (Haljava Vallavalitsus) – Ütlesite, et järelevalve pool on käinud kontrollis, kas oskate öelda, kas on antud ka tähtaeg millal OÜ Haljava peab loataotluse esitama?

Vastus (Keskkonnaamet) – Täpset kuupäeva öelda ei oska, kuid OÜ Haljava peab luba taotlema enne järgmist kontrolli. Järgmise kontrolli aega hetkel anda ei saa.

Küsimus (Haljava Vallavalitsus) – Kas lõhnaarvutustes on arvestatud uue laguuni mõõtmetega? Või mille järgi need arvutused tehtud on?

Vastus (OÜ Severitas) – Laguuni mõõtmed on võetud aerofoto pealt. Lõhnahäiring arvutatakse pindala pealt.

Küsimus (kohalik elanik) – Kas lägahoidlat hakatakse ka katma või oli see ekslikult öeldud?

Vastus (OÜ Severitas) – Kuna loomadele pannakse allapanu, siis tinglikult saab arvestada, et vedelsõnnikuhoidla pind on kaetud põhukihiga.

Küsimus (kohalik elanik) – Mõõtmed võeti aerofotolt, et kas tegu on siis vana laguuniga või äsja valminud laguuniga?

Vastus (OÜ EKT Ecobio) – Peame kontrollima.

Küsimus (Jõelähtme Vallavalitsuse konsultant) – Tulles tagasi eriheidete juurde, siis 5,6 lõhnaaineühikut on varem Keskkonnaameti poolt olnud aktsepteeritud (teiste taotluste puhul) number veisesõnnikuhoidlale, et miks on muudetud taktikat ja nüüd on selleks numbriks 3?

Vastus (Keskkonnaamet) – Teie viidatud taotlustel on näha, et tegu pole olnud ainult veisesõnnikuga vaid pigem segu nii veise- kui ka seasõnnikust.

Vastus (OÜ Severitas) – Peame kontrollima, aga arvatavasti oleme eeldanud, et tegemist on seasõnnikuga, sest selliselt tuletatud ja katmisefektiivsust arvestades tuleb eriheidteks 5,6. Võimalik, et seal on toimunud ülehinnang.

Küsimus (kohalik elanik) – Kuidas jääb uute koosmõjuarvutustega, kuna pole selge kas kasutati uue laguuni mõõtmeid või vanu?

Vastus (OÜ EKT Ecobio) – Peame kontrollima, suhtleme sel teemal Keskkonnaametiga.

Küsimus (Haljava külavanem) – Küsimus omavalitsusele. Alguses planeeriti hoidlat kaugemale, aga vallavalitsusest tuli seisukoht, et võiks olla külakeskuse juures, kuidas kommenteerite?

Vastus (Jõelähtme Vallavalitsuse konsultant) – Alguses oli planeeritud tee äärde ja esimese lõhnahinnangu näitas ületamist. Tehti ettepanek üle vaadata digestaadihoidla asukoht. Läheduses asus ka sõnnikulaguun. Idee oli sellest, et selle asemel, et oleks kaks eraldi heiteallikat, tekiks hoopis üks suur heiteallikas.

Küsimus (Haljava külavanem) – Olen kuulnud, et varem planeeriti hoidlat veel kaugemale. Kostivere poole oli planeeritud rajada.

Vastus (OÜ EKT Ecobio) – Alguses oli planeeritud Lilleaasa krundile aga sinna ei olnud võimalik hoidlat rajada.

Vastus (Haljava Vallavalitsus) – Tegu on maatulundusmaaga ja sinna ei oleks saanud ilma planeeringut muutmata rajada.

Küsimus (Haljava Külaselts) – Kas kahe heiteallika kokkupanek on õigustatud?

Vastus (OÜ EKT Ecobio) – Olime nihutamisega nõus, kuna tehas hakkab valmima. Oktoobris hakatakse esimesi jäätmeid vastu võtma ja kusagil 2 kuu pärast tuleks hakata digestaati hoidlasse viima.

Küsimus (OÜ EKT Ecobio) – Küsimus külaelanikele, et kas hais on tõesti väga tugev, kui laguunist mööda sõita? Kas olemasoleva laguuni hais on nii tugev, et sega igapäevaelu?

Vastus (Haljava Külaselts) – Veskimäe kinnistu omanikuga vesteldes selgus, et vaikse ilmaga ei saa isegi pesu välja kuivama viia, rääkimata külaliste võõrustamisest. Lisaks on vana laguun korduvalt ka üle ajanud. Nüüd küll ehitati uus laguun, et see mure peaks kaduma. Samas on hais nii märgatav, et Veskimäe pere ei saa vaikse ilmaga oma kodust välja tulla.

Küsimus (Jõelähtme Vallavalitsuse konsultant) – Ütlesite, et tehas peaks hakkama tööle oktoobris. Kas teil on tänaseks juba sertifitseeritud digestaat, mis tehasest väljub, või see protsess hakkab alles siis pihta, kui digestaat tekib?

Vastus (OÜ EKT Ecobio) – Protsess hakkab siis pihta, kui me esimesed jäätmed sisse toome. Alles siis saab tulla sertifitseeri ja seda protsessi üle vaatama. Meil on kokkulepped olemas, oleme saatnud tutvustavad materjalid. Enne ei tohi midagi välja viia, kui ei ole sertifikaati, et tegemist on tootega.

Küsimus (Jõelähtme Vallavalitsuse konsultant) – Teades kaua need sertifitseerimisprotsessid aega võtavad, on küsimus, kas te olete valmis selleks, et teil on aasta või poolteist jääde, mida te Haljasse viia ei tohi?

Vastus (OÜ EKT Ecobio) – Kartust ei ole, sertifitseerimine tehakse kiiresti. Esimene sertifitseerimine võib võtta kuu või rohkem aga järgmised sertifitseerimised lähevad juba kiiremini, sest protsess on kaardistatud. Digestaadiga on Eestis kogemused olemas ja siin ei ole karta, et pikalt aega läheb.

Küsimus (Haljava Külaselts) – Küsimus vallavalitsusele. Teades, et Haljasse on suur tööstuslik tegevus, loomakasvatus ja traktoribaas, lõhna- ja mürahäiring on üsna tugev, jääb arusaamatuks, miks digestaadihoolda sinna (lõgalaguuni) kõrvale panna. Lõhnahäiring on niigi tugev ja nüüd pannakse uus hoidla kõrvale. Lilleaasa oleks kindlasti parem asukoht olnud.

Vastus (Jõelähtme Vallavalitsuse konsultant) – Võtsime arvesse seda, et digestaadi lõhnahäiring on kordades väiksem, kui sõnniku oma. Me ei olnud sel hetkel teadlikud sõnnikuhoidla tänasest probleemist. Sõnnikuhoidla nõnda suur mõju tuli ka meile üllatusena, kuna sõnnikuhoidlal puudub luba. Vaadates aerofotosi, siis avastasime selle sõnnikuhoidla, mis tänaseks on kordades suuremaks ehitatud. Esmane info, mis meieni jõudis, oli see, et sõnnikuhoidla on olemas, aga mitte väga suure kasutusega. Sai arutatud, et ehk saab sõnnikuhoidlat kasutada ka digestaadi hoidlana. Info oli algselt teine, kui ta praeguseks on kujunenud. Seega tehti algse info pealt ettepanek need kaks hoidlat ühendada. Teise punktina võib tuua seda, et Haljava elanike poolt pole olnud kaebusi, et sõnnikuhoidla haiseks. Sealt jäigi mulje, et ehk hoidlat väga ei kasutatagi, ning asukoht on selline, et tuuled ei vii haisu asulani.

Küsimus (Haljava Külaselts) – Kuna algandmed on valed, siis ei saa ka lõpptulemus õige olla.

Vastus (Jõelähtme Vallavalitsuse konsultant) – Jah, seepärast sai ka kiri Keskkonnaametile saadetud, et algandmed üle kontrollitaks.

Küsimus (Haljava Külaselts) – Endiselt leian, et digestaadihoolda lägahoidla kõrvale rajamine ei ole õigustatud. Asukoht ei ole sobilik.

Vastus (OÜ EKT Ecobio) – Eraldiseivana digestaadi laguun ei haise üle oma servade piiride, seega ei saa väita, et hais kordades suureneks. Eraldiseivana digestaadihoidla künniseid ei ületa.

Küsimus (Haljava külaselts) – Kust saab sellele väitele kinnistust, kuna tegemist uue protsessiga?

Vastus (OÜ EKT Ecobio) – Uus tehnoloogia on toidujäätmete puhastamine, aga kääritamine on sajandeid vana tehnoloogia. Kui protsess on lõppenud, siis toode ei erita enam lõhna. Võib öelda, et Eestis on kuivkäärutus revolutsioon, aga mitte mujal maailmas.

Küsimus (Haljava Külaselts) – Kuna algandmed on valed, siis kas ei oleks vaja kogu protsessi otsast alustada?

Küsimus (kohalik elanik) – Eelnevate küsimuste valguses küsiksin Keskkonnaametilt ja vallalt, et kas midagi ka muutub, kas see mõjutab kuidagi Ecobio loa väljastamist?

Vastus (Keskkonnaamet) – Tundub, et me üritame lahendada juba olemasolevat lõhnaprobleemi, mida tekitab teine ettevõtte. Sellega tuleb tegeleda sihipäraselt. Selleks, et üldse saaks probleemiga tegeleda, tuleks Keskkonnaametile esitada sellekohane kaebus. Kaebuse alusel saab järelevalve teha oma toiminguid, et alustada lahenduse leidmist.

Küsimus (kohalik elanik) – Uue lõhnatekitaja lisamine ei ole ju lahendus. Teie näete tervikpilti, külaelaniku probleem pole see, et te ei ole kohale tulnud asja uurima.

Vastus (Keskkonnaamet) – Lahendus ei ole ka see, et me ei luba kellelgi enam midagi ehitada, sellega hais ära ei lähe. Peab tegelema juba olemasoleva probleemiga. Juriidiliselt, kui kõik mahub piirnormidesse, siis ei ole meil alust ka mitte luba anda. Probleemi tuleb lahendada sihipäraselt, et praegu on seal sõnnikuhoidla, mis haiseb. Peaksime keskenduma sellele.

Vastus (Keskkonnaamet) – Laut on seal asunud pikka aega ja ühtegi lõhnakaebust pole esitatud. Me ei saagi teada, et on probleem, kui keegi ei kaeba.

Küsimus (kohalik elanik) – Kuna algandmetes on viga sees, ehk peaks ootama uued arvutused ära ja korraldama uue koosoleku.

Vastus (OÜ EKT Ecobio) – Kontrollime arvutused üle ja suhtleme selles osas Keskkonnaametiga. Kui meie arvutused jäävad normipiiresse, siis ei näe uue koosoleku korraldamise vajadust.

Küsimus (kohalik elanik) – Info võiks ikka liikuda, muidu me ei teagi, kas oli normipiire või mitte.

Vastus (OÜ EKT Ecobio) – Menetluse käigus Keskkonnaamet jagab infot ja kui luba väljastatakse, siis saadetakse ka luba menetluses osalejatele.

Küsimus (kohalik elanik) – Kas Haljava lauda laguuni laiendus on seaduspärane?

Vastus (Haljava Vallavalitsus) – Meile teadaolevalt ei ole sisse antud ehitusloa taotlust.

Küsimus (kohalik elanik) – Probleemiga hakatakse tegelema kui keegi vihjab probleemile, kuid kes seda tegema peaks? Kas külaselts, vallavalitsus või keegi teine?

Vastus (Haljava Vallavalitsus) – Valla poolt tegeleb sellega järelevalveosakond, aga kuna tegemist on õhuosaga, siis ei tohi ehitusluba enne üldse väljastada, kui pole õhuluba olemas.

Vastus (Keskkonnaamet) – Kui on lõhnaga probleeme, siis palun esitage Keskkonnaametile kaebus, et me saaksime ametliku käigu asjale anda. Kaebuse võib esitada ükskõik kes, ka eraisik, helistades numbril 1247.

Küsimus (Haljava külavanem) – Kas on arutatud kust kaudu hakkavad masinad liikuma?

Vastus (OÜ EKT Ecobio) – Saame arvestada teie soovidega. Kui leitate, et läbi külakeskuse ei tohi vedada, siis arvestame sellega.

Küsimus (Haljava külavanem) – Kas selle saab ka loale kirja panna?

Vastus (Keskkonnaamet) – Osapoolte kokkuleppel saab loale eritingimusena kirja panna.

Vastus (kohalik elanik) – Kostivere tee poolt on keelatud üle 8 tonni kaaluvatel autodel liigelda, seega tuleb vedu planeerida Jägala poolt.

Vastus (OÜ EKT Ecobio) – Siis on sellele küsimusel lahendus olemas ning lisaks veel, et digestaadiveokid on kinnised pütid ja mingit haisu ei levita.

Küsimus (Haljava Külaselts) – Kas ma olen õigesti aru saanud, et praegusel lägahoidlal pole ehitusluba, et seda peaks ka Keskkonnaamet menetlema, siis kas ei oleks protsessiliselt õige see kõigepealt korda saada ja siis digestaadihoidlaga edasi minna.

Vastus (Keskkonnaamet) – Keskkonnaameti järelevalve pool on kohal käinud ja olukorraga tutvunud. Ootame nendepoolselt otsust, kindlasti teavitatakse sellest ka OÜ Haljavat.

Vastus (Keskkonnaamet) – Juriidiliselt on lubamatu kui Keskkonnaamet ei anna ettevõttele keskkonnaluba, kui naaber on seadusega eksinud. Selline otsus tühistatakse kohe, sest see on õigusvastane.

Kokkuvõte:

OÜ EKT Ecobio teeb uued arvutused ja esitab need Keskkonnaametile.

Keskkonnaamet palub kõigil, kes tahavad menetlusega kursis olla, saata sellekohane soov info@keskkonnaamet.ee

Protokollija: Mihkel Toom (allkirjastatud digitaalselt)